

Noach: mens van de hoop

Liturgiesuggesties:

Gezang 460:1, 2, 3, 4 en 5

Psalm 89:1 en 5

Psalm 119:8

Genesis 5:28-6:12

Psalm 33:7 OB

Lukas 17:20-37

Psalm 33:4 OB

Zingende Gezegend 47:1, 2, 3 en 4

Gezang 1:1 en 3

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

In Rusland is een reuzenbaby geboren.

Veertien pond, zeven kilo zwaar en zeventig centimeter lang.

Vijf uur had de bevalling geduurd.

Vijf artsen hadden daarbij geassisteerd.

Arme moeder denk je dan. Arme baby.

Als hij nu al zo zwaar en zo groot is, wat zal er dan straks van hem worden?

De preek van vanmorgen gaat ook over reuzenbabies en over een klein mannetje.

Noach is z'n naam.

Timmerman van beroep. Scheepsbouwer.

Zo'n man als .... de bouwer van de Batavia en de Zeven Provinciën.

Schip op het droge. Leuke bezienswaardigheid bij Lelystad.

Maar 't gaat over Noach dus.

Mens van de hoop. Da's het thema van de preek.

We letten op het getuigenis van zijn naam.

We letten op het getuigenis van zijn leven.

* * *

Ad 1. "In den beginne schiep God de hemel en de aarde."

Met deze krachtige woorden, broeders en zuster, jongelui, begint het boek Genesis en de hele Bijbel.

En dan volgt de geschiedenis van de schepping:

- tien scheppingswoorden, zeven scheppingsdagen.

God sprak, - God noemde, - God zag dat het goed was, zeer goed ...

Het is als een prachtig lied.

Een belijdenis van het geloof: Achter, boven deze wereld staat onze God.

Onze God. Bondgenoot van mensen.

Die ons niet alleen heeft gewild, maar die ook iets met ons vóór heeft.

Met ons en met heel deze wereld.

Die er voor zorgde dat er licht was om in te leven.
Ruimte om in te ademen.
Een bewoonbare wereld.
Die vanaf het begin heeft gevochten tegen de chaos, tegen de dood, tegen het donker, tegen de wildernis.
En er nog steeds ... tegen vecht.
Die leven wil en licht en liefde.
Die ons mensen tot onze bestemming zal brengen. Tenslotte!

Onze God.
We staan er dus niet alleen voor.
Het leven is niet zinloos en zonder doel.
De toekomst is aan onze God.
Zoals Hij met ons begon, zo zal Hij ook met ons eindigen.

"God staat aan het begin
en Hij komt aan het einde.
Zijn woord is van het zijnde
oorsprong en doel en zin."

*

"En God zeide: Laat Ons mensen maken, als onze gelijkenis ...
En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar Gods beeld schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen."
We kennen de geschiedenis.
Adam en Eva - zondeval. De aarde zal vervloekt zijn. Verbannen uit het paradijs.
Kinderen: Kaïn en Abel - broedermoord.
"Een zwerver en een vluchteling zul je op aarde zijn."
"Wanneer je de aarde bewerken zult, zal zij je zijn volle opbrengst niet meer geven."
Dorens, distels - vervloekt is de aarde.
Abel ... dood. Kaïn ... op de vlucht.
Met smart baart moeder Eva haar derde zoon: Seth.
912 Jaar oud zal hij worden. Wat een leeftijd.
En de lijst van de geslachten wordt langer en langer: Genesis 5 vertelt ons wie onze oudvaders zijn: Adam, Seth, Enos, Kenan, Mahaleël, Jered, Henoch, Methusalah en Lamech.
"Toen Lamech honderd twee en tachtig jaar geleefd had, verwekte hij een zoon, en gaf hem de naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten ..."

*

Noach: kind van de troost. Mens van de hoop.
Zijn leven, gemeente, zal staan in het teken van de regenboog.
Scherp steekt hij af tegen het grauwe decor van zijn omgeving, de harde wereld van zijn tijd.
Als God besloten heeft de wereld prijs te geven aan de vernietigende kracht van het water, besluit Hij tegelijk toch weer verder te gaan met mensen.
Wie is hij, deze uitverkorene, die gered zal worden in een drijvende doods-kist?

Noach, de eersteling van een nieuwe schepping.
De mens om en door wie de wereld zal blijven voortbestaan.

Zijn naam is een getuigenis.
Z'n vader Lamech gaf hem die naam.
Een naam die te maken heeft met rust, met vertroosting.
Lamech - lees ik ergens - verwachtte Gods toekomst.
Immers - in de naam van zijn zoon - brengt hij zijn geloof in een betere toekomst tot uitdrukking.
Lamech. Vergis u niet als u de naam Lamech hoort.
Er is in de Bijbel nog een mens met deze naam. Goddeloos.
Een mens die anderen dood sloeg om een kleinigheid.
Zo was de vader van Noach niet.
Van hem mogen we zeggen dat hij gelovig was.
Een vroom mens. Mooi, als je zoiets van je vader of je moeder kunt zeggen.
Ja toch, zeker? Een vroom mens! Een mens dicht naast God!

Lamech wist van Adam en Eva.
Dat ze - vanwege hun zonde - uit het paradijs waren verdreven.
Lamech wist van een aarde die de vloek van God droeg en waarop de mens - in het zweet van zijn aanschijn - zijn brood moest verdienen.
Maar Lamech hoopte op de grote Verlosser, die eenmaal zou komen om aan alle moeite, pijn en vloek een einde te maken.
Hij bouwde op Gods belofte: Het zaad van de vrouw zal de kop van de slang vermorzelen.
Lamech wist nog niet van Jezus Christus af.
Maar in het geven van de naam aan zijn kind blijkt dat hij naar de vervulling van Gods belofte uitzag.
Zou zijn zoon Noach die Verlosser misschien kunnen zijn?
Wij weten wel beter.
Niet Noach zal de grote Verlosser zijn.
God zelf zal zijn eigen Zoon naar deze wereld zenden.
Jezus van Nazareth. De Verlosser. De Trooster.
Hij zal het slangenzaad overwinnen.
Hij zal de satan een hak zetten.
De kop van de slang zal vermorzeld worden.
Goede Vrijdag. Pasen. Kruis en opstanding.
Een nieuw begin met God.
Voor u, voor jou en voor mij.

* * *

Ad 2. Noach, Trooster, Verlosser: mens van de hoop.
Over zijn kinderjaren is ons niets bekend.
Te meer over het verdere van zijn leven.
Vader van Sem, Jafeth en Cham.
Uit hen zullen de volken van het midden-oosten voortkomen.
Daar moet ik - na de zondvloed - in een andere preek nog maar eens op terug komen.

Het eerste dat we als getuigenis over Noachs leven in de Bijbel lezen is dit: Noach is de mens die genade vind in de ogen van de HERE.

Hij wordt behouden in het oordeel van God over de wereld.

"Maar Noach vond genade in de ogen van de HERE." (6:9)

Noach leeft, broeders en zusters, jongelui in een zondige wereld en een verdorven tijd.

De ontaardheid van de mensen is groot.

Alles wat er in de harten van mensen op komt is verdorven.

Het gaat zelfs zo ver dat de "zonen Gods" hun oogje laten vallen op de "dochteren der mensen".

"En zij namen zich daaruit vrouwen, wie zij maar verkozen".

Wie zijn die zonen Gods?

Ik zal u maar direct vertellen dat ik het ook niet weet.

Zijn het de nakomelingen van Seth - in tegenstelling tot de nakomelingen van Kaïn?

De gelovigen - zij die de naam des HEREN aanroepen - en de ongelovigen?

Zo is er vaak uitleg aan gegeven.

En toch ... toch klopt het denk ik niet.

Want "zonen Gods" staan hier heel duidelijk tegenover "dochteren der mensen".

En als je verder in de Bijbel nagaat waar deze uitdrukking nog meer voorkomt: in het bijbelboek Job, in Psalm 29, 82 en 89, in Daniël 3 dan gaat het telkens om hemelse, bovenmenselijke wezens.

Zonen Gods. Dus zijn het misschien engelen? In menselijke gedaante?

In ieder geval: hun afkomst is niet van deze aarde.

Waar ze wel vandaan kwamen kan ik u niet zeggen.

In ieder geval ... Noach: kind van de troost, mens van de hoop, wordt geboren in een tijd waarin "de zonen Gods" gemeenschap hebben "de dochteren van de mensen".

De kinderen die daaruit geboren worden zijn wangedrochten, reuzen.

Geweldig, onoverwinnelijk, onsterfelijk.

Meer dan twee, soms drie meter groot.

Een gemiddelde Israëliet was 1.65 lang - las ik ergens.

Wat hier gebeurt is een gruwel in de ogen van de HERE.

De God van Adam, Seth en Lamech wil zo iets niet.

Een mens is "vlees", zondig en dus - per definitie - sterfelijk.

"Mijn Geest zal niet altoos in de mens blijven, nu zij zich misgaan hebben."

Gods Geest kan niet blijven in een mensheid die zich zo ontwikkelt.

"Zijn dagen zullen honderd twintig jaar zijn."

120 Jaar, gemeente, is de tijd van Gods genade, van zijn lankmoedigheid en geduld.

Maar de mens van toen en van nu rekent niet met God.

Sex en geweld is wat hun levens beheerst.

"En zij namen zich daaruit vrouwen, wie zij maar verkozen."

Eeuwen later zal Jezus de tijd die voorafgaat aan zijn wederkomst vergelijken met de tijd van Noach en de tijd van Lot.

Het zal zijn als de dagen van Noach: ze aten, ze dronken, ze namen ten huwelijk (dat deden ze overigens in de dagen van Lot al niet meer: ten huwelijk nemen), ze bouwden, ze plantten ...

Maar met God, noch met zijn gebod, werd geen rekening gehouden.

Het is een tijd van losse zeden: zedeloos.
Een tijd ... zonder God: goddeloos.
Een tijd zonder geboden: wetteloos, corrupt.
Een tijd van agressie en geweld: liefdeloos.
Veel verschilt er blijkbaar niet in de tijd van toen en de tijd van nu.
'Het is als met een modern huwelijk, waarbij je je agenda raadpleegt om te zien wie er de komende nacht bij je slaapt.
Daar kun je dan de keuze van de aftershave op afstemmen.'
Ik las het ergens.

*

"Toen berouwde het de HERE, dat Hij de mens op aarde gemaakt had, en het smartte Hem in zijn hart.
En de HERE zeide: Ik zal de mensen, die Ik geschapen heb, van de aardbodem uitroeien, de mensen zowel als het vee en het kruipend gedierte en het gevogelte van de hemel, want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb."
Onvoorstelbaar, vind u niet?
We hebben een God die berouw krijgt om het zeer goede dat Hij geschapen heeft.
Pijn tot in zijn hart.

Je kunt wel eens pijn hebben om je kinderen. Of niet soms?
Vriendschappen.
Thuiskomst in de vroege ochtend.
Sexuele relaties. Samen-wonen. Homosexualiteit.
Pijn om je kinderen.
Maar het blijven tóch ... je kinderen. Je eigen vlees en bloed.
Die wens je toch niet ... dood?
Die schiet je toch niet met een pistool overhoop?
Die duw je toch niet kopje onder, zodat ze verdrinken?
Het moet, broeders en zusters, jongelui, in de dagen van Noach behoorlijk uit de hand gelopen zijn, daar op de aarde.
Ik zeg niet dat het Gód uit de hand gelopen is.
Maar blijkbaar kon het niet anders.
Een zondvloed. Een zonde-vloed.
Blijkbaar wilde men ook niet anders.
Bekering - dat vraagt God van mensen toen en nu.
Afzien van de zonde.
En je toewenden tot God - zijn naam aanroepen.
Om vergeving. Om genade.
Let wel. Er is een keer een einde aan Gods geduld. Gods genade-tijd duurde in Noachs dagen slechts 120 jaar!

*

"Maar Noach vond genade in de ogen des HEREN."
Genade. We komen dit woord in de Bijbel hier voor het eerst tegen.
Genade: dat is iets krijgen waar je geen recht op hebt. Gratie.
Een oorlogsmisdadigers die gratie krijgt.

Onverdiend. Uit pure goedheid. Uit welwillendheid.
Dat een zondaar door het geloof in Jezus Christus gerechtvaardigd wordt ... dat is pure genade.
Hij heeft het niet verdiend.
Jezus Christus heeft de straf op de zonde gedragen.
Genade ... dat is gratie. Pure goedheid.
Met Noach gaat God straks een nieuw begin maken.
Hij laat niet varen / Hij laat niet los ... wat Zijn hand begon.
Hij zal dat straks met Abraham doen.
Met Israël.
Met de grote Zoon van Israël: Jezus, de Christus.
Want het laatste van God is niet het oordeel, maar de genade.
God wil de redding van de mens en van de wereld.
Maar die redding gaat steeds ... dwars door het oordeel heen.
Misschien dat u dat in uw eigen leven hebt ervaren.
Dat je alleen maar genade van God kunt ontvangen als je sterft aan je eigen-ik.
Dan ben je een gelukkig mens.
Dan is er hoop voor de toekomst.

*

Waarom Noach? Waarom vind Noach genade in de ogen van God?
Er wordt, gemeente, door de Bijbelschrijver van hem verteld: "Noach was onder zijn tijdgenoten een rechtvaardig en onberispelijk man: Noach wandelde met God."
Noach: een mens als een weldaad.
Je ademt op als je met hem te maken hebt.
Een roman zal wel nooit over hem geschreven kunnen worden.
Toch zie je hem vóór je.
Zoals hij daar zijn gang gaat, in die niets-ontziende wereld.
Tussen die alles-kunnende en alles-mogende mensen.
Een eenling die bij niemand aansluiting en bij niemand gehoor vindt.
Wat zullen ze Noach uitgelachen en uitgescholden hebben.
Een zonderling. Hij met zijn ark. En hij met zijn God.
Zulke mensen worden altijd scheef aangekeken of op de hak genomen.
Daar staat hij te timmeren.
De mensen lopen langs.
Ze tikken met hun vinger op hun voorhoofd.
'Zielig.' 'Ook beroerd voor z'n vrouw.'
Ze staan wat te grinneken.
'Nou ja, hij is altijd wat vreemd geweest.'
Maar Noach gaat door. Onverstoorbaar.
Ja, wat heeft hij toch?

*

Noach heeft iets, zegt de Bijbel. Of liever: hij *is* iets.
Hij is *tsaddik* en *tammim*.
Twee van die onvertaalbare en onbetaalbare woorden.
Rechtvaardig en onberispelijk, zegt onze vertaling.

Tsaddik is hij.

Dat betekent: iemand die zich aan zijn woord houdt, door dik en door dun.

En *tammim* is hij.

Dat betekent: iemand die is zoals hij is, die niet half is of dubbel.

Niet iemand met een dubbele tong of met twee gezichten.

Beide woorden komen eigenlijk op hetzelfde neer.

Noach, gemeente, is een betrouwbare bondgenoot.

Voor God en voor de mensen.

Noach is iemand waar je op aan kunt. Iemand met wie je in zee kunt gaan.

En God gaat met hem in zee. Z

oals hij met God in zee is gegaan. Letterlijk en figuurlijk.

Hoe vaak zal Noach niet tegen zijn tijdgenoten gezegd hebben: 'En toch doe ik niet mee. Ook al doet iedereen het'.

Rechtvaardig en onberispelijk is hij.

Ook als de spot en de kritiek over hem heen komt.

Ook als hij in zijn schip blijft vertrouwen op de redding van zijn God.

Een ark is het. Een kist. Een doods-kist: een *theba*.

Want Noach gaat straks door de dood heen.

valt alleen maar te geloven en te vertrouwen.

Een rechtvaardige, gemeente, is een mens die leeft uit zijn geloof.

Die rekent op de verbondstrouw van zijn God.

Wat er ook gebeurt. Wat ze er ook van mogen zeggen.

Integriteit noemen we dat tegenwoordig.

Om zulke mensen - zegt de Bijbel - heeft de wereld toekomst.

Al is het er maar één. En Noach stond alleen.

*

Hoe kon, broeders en zusters, jongelui, Noach toch zo zijn en zo blijven?

Wat zijn het geheim van deze rechtvaardige?

Ook dat vertelt de Bijbelschrijver ons: "Noach wandelde met God."

Wandelen met God.

Het betekent zoveel als: Je helemaal aan de HERE overgeven.

Alles aan Hem toevertrouwen.

Je neemt Hem serieus. Je neemt zijn Woord serieus.

Wandelen met God.

Ik stel met dat zo letterlijk mogelijk voor, dat wandelen.

Onderweg lopen praten met God, als een Vriend.

Vragen: 'Wat vindt u er nou van?'

'U weet, uw mening is mij meer waard dan wat iedereen beweert.'

Krijgt zo'n wandelaar met God ook antwoord?

Hij krijgt evenveel antwoord als ieder mens die zijn ogen en zijn oren en zijn hart open heeft.

En die het niet opgeeft als het antwoord niet gauw genoeg komt of ook niet altijd even duidelijk verstaanbaar is.

*

We ronden de preek van vanmorgen af.
We spiegelen ons leven aan dat van Noach.
Noach: mens van de hoop.
Dat is: Uitzien naar de vervulling van Gods beloften.
Dwars door alles heen.
Eens komt het oordeel.
Maar er is genade bij het kruishout van Golgotha.
Het leven is niet oneindig, maar er is een opstanding uit de doden.
De grote Noach, onze Here Jezus Christus, zal ons redden door het water van de zonde-vloed heen.
Noach: mens van de hoop.
Zijn levenswandel is ons ten voorbeeld.
Een leven als rechtvaardige.
Mens uit één stuk.
Geen verdorvenheid, geen geweld.
Anders dan tijdgenoten.
Wandelen met God.
Vertrouwend op Jezus.
Ga dan mee, als mens van de hoop, met Noach, met Jezus, op weg ... naar Gods toekomst, op weg ... naar een nieuw paradijs!

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg

Haarlem, 24 september 2000

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente wordt gelezen. !